

چگونه آسیب‌های اجتماعی نوجوانان و جوانان را در فضای مجازی کاهش دهیم

دکتر حسینعلی بهرام زاده

حمیده رستمی / الهه شیردل - منصوره سیاح

نشر بیژن یورد ۹۶

سرشناسه: چگونه آسیب‌های اجتماعی نوجوانان و جوانان را در فضای مجازی کاهش دهیم / حسینعلی بهرام‌زاده... و دیگران. / عنوان و نام پدیدآور:

مشخصات نشر: بجنورد: بیژن یورد، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۱۱۱ص: مصور، جدول.

شابک: 978-600-8781-06-6

وضعیت فهرست نویسی: فیفا

یادداشت: مولفان حسینعلی بهرام‌زاده، حمیده رستمی، الهه شیردل، منصوره سیاح.

یادداشت: واژه‌نامه.

یادداشت: کتابنامه ص. ۱۱۱.

موضوع: فضایل مجازی — جنبه‌های اجتماعی

موضوع: Cyberspace -- Social aspects

موضوع: اینترنت و نوجوانان — جنبه‌های اجتماعی

موضوع: Internet and teenage -- Social aspects

موضوع: شبکه‌های اجتماعی — جنبه‌های اجتماعی

موضوع: Social network -- Social aspects

موضوع: انحراف اجتماعی — پیشگیری

موضوع: Deviant behavior -- Prevention

موضوع: نوجوانان — آسیب‌شناسی روانی — جنبه‌های اجتماعی

موضوع: Adolescent psychopathology -- Social aspects

شناسه افزوده: بهرام‌زاده، حسینعلی، ۱۳۹۶ —

رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ چ ۸ / HMA۵۱

رده بندی دیویی: ۳۰۳/۴۸۳۳

شماره کتابشناسی ملی: ۴۷۱۴۸۲۸

بجنورد: خیابان طالقانی غربی، طالقانی، ۴، پلاک ۳ طبقه ۲+

تلفن: ۰۹۱۵۱۸۸۲۴۹۹ — ۰۹۱۵۳۸۴۷۵۳۷

عنوان: چگونه آسیب‌های اجتماعی نوجوانان و جوانان را در فضای مجازی

کاهش دهیم

مولف: حمیده رستمی / الهه شیردل - منصوره سیاح

ناشر: بیژن یورد

سال و نوبت چاپ: اول ۱۳۹۶

چاپ: مهتاب

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۸۷۸۱ - ۰۶ - ۶

فهرست مطالب

فصل اول:

فضای مجازی

مقدمه	۳
مفاهیم و مبانی فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی	۴
اینترنت در ایران	۱۶
ویژگی‌های فرهنگ فضای مجازی	۱۸
فرصت‌ها و تهدیدهای فضای مجازی	۲۱
خطرات وای فای و اینترنت آرز بر روی سلامتی خانواده	۳۷

فصل دوم:

راهکارهای کاهش آسیب‌های اجتماعی مرتبط با حوزه فضای مجازی

مقدمه	۴۳
بخش اول: انواع آسیب‌های فضای مجازی برای کودکان و نوجوانان	۴۴
بخش دوم: راههای مقابله با آسیب‌های اجتماعی (والدین کودکان فرهنگ سازی و	
حاکمیت	۵۰
تاثیر فضای مجازی در نارضایتی‌های خانواده گی	۵۳
نوجوانی	۵۶
دختران و شبکه‌های اجتماعی	۵۷
راههای مقابله با آسیب‌ها	۶۸
بخش سوم: دامهای نامحسوس در فضای مجازی	۷۱
مصادیق ناامنی در فضای مجازی	۷۴
بخش چهارم: مدرسه و راهکارهای پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی کودکان و	
نوجوانان	۷۵

- بخش پنجم: نقش والدین در کاهش آسیب‌های اجتماعی ۸۱
- ارائه راهکارهایی برای کاهش آسیب‌های اجتماعی به نوجوانان و جوانان ۹۱
- راهکارهای افزایش کیفیت و کمیت گفتگو در میان اعضای خانواده ۹۳

فصل سوم:

عواقب ناشی از اعتیاد و وابستگی منوط به اینترنت و فضای مجازی برای کودکان و نوجوانان

- مقدمه ۹۶
- نشانه‌های هشدار دهنده برای اعتیاد به اینترنت ۹۹
- راههای مناسب برای ترک اعتیاد به اینترنت ۱۰۱
- راهکارهای روان‌شناختی برای پیشگیری از مشکلات زناشویی ۱۰۳
- راهکارهای روان‌شناختی برای پیشگیری از آسیب‌ها و ترک هرزنگاری ۱۰۵
- راهکارهای روان‌شناختی برای پیشگیری از آسیب‌های مواجهه با شبهات اعتقادی ۱۰۷
- نتیجه‌گیری ۱۰۸
- واژگان و اصطلاحات انگلیسی ۱۰۹
- منابع ۱۱۱

پیش گفتار

جامعه‌شناسان، امن بودن فضای خانه و خانواده را در رشد فرزندان، استحکام و پایداری خانواده، مهم دانسته و یکی از دلایل وجود مشکلات در جامعه را به خطر افتادن بنیان خانواده‌ها می‌دانند. این روزها گاهی در خبرها از آسیب‌های اجتماعی از قبیل افزایش طلاق، افت تحصیلی و افسردگی فرزندان، فرار از خانه فرزندان، به خطر افتادن حاکم خصوصی، خبرهایی می‌شنویم؛ بعضی از کارشناسان، فضای مجازی را به عنوان عامل اصلی آسیب‌ها معرفی می‌کنند و برخی دیگر، ضمن تایید این موضوع به گونه‌ای دیگری به موضوع نگاه می‌کنند و بیان می‌دارند که این مشکلات در فضای حقیقی نیز وجود داشته و فضای مجازی فقط آنها را تشدید کرده است.

البته باید توجه داشت؛

"عامل رخداد اجتماعی، محرک‌های رسانه‌ها هستند یا خود این رسانه‌ها".

امروزه می‌توان مدعی شد فضای مجازی و اینترنت در سطحی گسترده با فضای رویا رقابت دارد؛ با این تفاوت که این دنیای مجازی، اما نه دنیای واقعی، روز به روز گسترده‌تر می‌شود، اما دنیای پیرامون ما برای رشد و گسترش، اصل نیاز بیشتری نیاز دارد؛ همین گستردگی فضای مجازی سبب شده است تا در کنار تمام کاربردها و ویژگی‌های منحصر به فردی که این شبکه را هر روز گسترش می‌دهد، شاهد بروز روز افزون چالش‌های متعددی باشیم؛ چالش‌هایی که نه فقط در جامعه‌ای ارزشی همچون ایران، بلکه حتی در جوامع اروپایی و آمریکا نیز نگرانی‌هایی را در پی داشته است.

از مهم‌ترین چالش‌هایی که در پی توسعه سریع جوامع ایجاد می‌شود، تضادهای فرهنگی جامعه مدنظر با ابزارها و دستاوردهای توسعه است. از همین رو است که جوامع در حال توسعه، همواره در کنار بهره‌گیری از فواید تغییر ساختار

اجتماعی و اقتصادی، با تبعات ناشی از تغییرات فرهنگی، ناشی از این پیشرفت سریع، دست و پنجه نرم می کنند.

کتاب حاضر، براساس اهمیت نهادینه شدن تکنولوژی فن آوری اطلاعاتی در گستره زندگی بشر، ضمن بیان مبانی نظری فضای مجازی و شبکه های اجتماعی، به ارائه مواردی از پیامدهای خوب و بد فضای مجازی و راهکارهای پیشنهادی جهت کاهش آسیب های اجتماعی فضای مجازی برای کاربران، به خصوص خانواده ها به عنوان مهم ترین رکن تربیتی افراد، می پردازد؛ هدف فرهنگ سازی استفاده مطلوب و کاربردی از تکنولوژی، و در شرایط مختلف کاری، زندگی، تحصیلی و..... کاربران است. کتاب شش فصل می باشد.

فصل اول: فضای مجازی، فصل دوم: راهکارهای کاهش آسیب های اجتماعی مرتبط با حوزه فضای مجازی و فصل سوم: عواقب ناشی از اعتیاد و وابستگی منوط به اینترنت و فضای مجازی می باشد.

با آرزوی موفقیت

مولفین